

گسترش اسلام

جان دان

ترجمه مهدی حقیقت خواه

فهرست

۶	رویدادهای مهم در تاریخ اسلام
۹	پیشگفتار: الله اکبر!
۱۱	۱. ریشه‌های اسلام
۲۷	۲. مبانی دین جدید
۴۳	۳. فتوحات اسلام
۵۹	۴. چند شاخه شدن اسلام
۷۵	۵. عصر طلایی عباسیان
۹۳	۶. امپراتوری‌های اسلامی در سده‌های میانه
۱۱۵	۷. زوال امپراتوری‌های اسلامی
۱۲۷	۸. اسلام در عصر جدید
۱۴۷	پی‌گفتار: تأثیر فزاینده اسلام
۱۴۹	یادداشت‌ها
۱۵۳	برای مطالعه بیشتر
۱۵۴	آثار مرجع
۱۵۷	نمایه

رویدادهای مهم در تاریخ اسلام

میلادی ۵۷۰ ۶۰۰ ۶۵۰ ۷۰۰ ۷۵۰ ۸۰۰ ۸۵۰ ۹۰۰ ۹۵۰ ۱۰۰۰ ۱۰۵۰ ۱۱۰۰ ۱۱۵۰ ۱۲۰۰ ۱۲۵۰ ۱۳۰۰

۵۷۰	میلادی	۶۵۷	نیروهای معاویه با علی [ع] از در مخالفت برمی آیند.
۵۹۵	[حضرت] محمد با خدیجه ازدواج می کند.	۶۶۱	علی [ع] به دست یکی از خوارج کشته می شود؛ معاویه خلیفه می شود و پایتخت را به دمشق منتقل می کند.
۶۱۰	به محمد در غاری وحی می شود.	۶۸۰	یزید جانشین معاویه می شود؛ حسین [ع] کشته می شود.
۶۱۳	محمد تبلیغ در مکه را آغاز می کند.	۶۹۱-۶۹۴	قبةالصخره در بیت المقدس بنا می شود.
۶۲۲	هجرت آغاز می شود.	۷۳۲	نیروهای شارل مارتل جلوی مسلمانان را در نزدیکی تور می گیرند.
۶۲۴	مسلمانان مکیان را در بدر شکست می دهند.	۷۴۷-۷۵۴	عباسیان حکومت امویان را سرنگون می کنند.
۶۳۰	مکه به پایتخت روحانی اسلام تبدیل می شود.	۷۶۴	بغداد پایتخت جدید خلافت اسلامی می شود.
۶۳۲	وفات محمد؛ ابوبکر خلیفه اول می شود.	۷۸۶	هارون الرشید خلیفه می شود.
۶۳۴	درگذشت ابوبکر؛ عمر خلیفه می شود.	۸۲۷	تعالیم معتزله به مکتب رسمی تبدیل می شود.
۶۳۷-۶۴۱	مسلمانان بیت المقدس، ایران و مصر را فتح می کنند.	۸۳۳	معتصم خلیفه می شود و محافظان ترک را به گرد خویش جمع می کند.
۶۴۴	عمر به قتل می رسد؛ عثمان خلیفه می شود.	۸۵۶	عثمان به قتل می رسد؛ علی [ع] خلیفه می شود و در جنگ جمل شرکت می کند.

۱۳۵۰ ۱۴۰۰ ۱۴۵۰ ۱۵۰۰ ۱۵۵۰ ۱۶۰۰ ۱۶۵۰ ۱۷۰۰ ۱۷۵۰ ۱۸۰۰ ۱۸۵۰ ۱۹۰۰ ۱۹۵۰ ۱۹۹۱

۱۲۲۱	مغولان ایران را ویران می کنند.	۱۵۸۶	شاه عباس زمام امور ایران را به دست می گیرد.
۱۲۵۸	مغولان حکومت عباسیان را در بغداد برمی اندازند.	۱۶۲۷	شاه جهان در هندوستان قدرت را به دست می گیرد.
۱۲۶۰	ممالیک مغولان را شکست می دهند.	۱۶۵۸	اورنگ زیب امپراتور می شود، اما نمی تواند تمام هندوستان را فتح کند.
۱۳۰۰	جنگ های صلیبی پایان می یابد.	۱۶۸۳	عثمانی ها در وین شکست می خورند.
۱۳۷۹	تیمور به ایران حمله ور می شود.	۱۷۹۸	سربازان فرانسوی در مصر پیاده می شوند.
۱۳۹۸	تیمور به هند حمله می کند.	۱۸۰۳	بریتانیایی ها دهلی را اشغال می کنند.
۱۴۵۳	عثمانی ها کنستانتینوپل (قسطنطنیه) را فتح می کنند.	۱۸۰۵	محمدعلی پاشا زمام امور مصر را به دست می گیرد.
۱۴۹۲	آخرین پایگاه مسلمانان در اسپانیا به دست مسیحیان سقوط می کند.	۱۸۰۸	سپاه بنی چری سلیم سوم را به قتل می رساند.
۱۵۰۰	ترکان مسلمان سلطان نشین هایی را در شمال غربی هندوستان برپا می دارند.	۱۸۲۶	سلطان محمود دوم اصلاحات در امپراتوری عثمانی را آغاز می کند.
۱۵۰۱	صفویان بر ایران مسلط می شوند.	۱۸۵۳	جنگ کریمه آغاز می شود.
۱۵۲۰	سلطان سلیمان قانونی به قدرت می رسد.	۱۹۰۸	شورش ترک های جوان آغاز می شود.
۱۵۲۷	سربازان عثمانی در وین متوقف می شوند.	۱۹۱۲-۱۹۱۳	جنگ های بالکان؛ عثمانی ها سرزمین هایی را از دست می دهند.
۱۵۵۶	اکبر امپراتور هندوستان می شود.	۱۹۱۴-۱۹۱۸	جنگ جهانی اول؛ امپراتوری عثمانی از بین می رود.
۱۹۱۶	شورش اعراب بر ضد عثمانی ها آغاز می شود.	۱۹۱۸	بریتانیای کبیر با خواست های صهیونیستی موافقت می کند.
۱۹۱۸	آتاترک نفوذ اسلام را بر ترکیه تضعیف می کند؛ رضاخان اصلاحات مدرن سازی را در ایران آغاز می کند.	۱۹۲۲	جنگ جهانی اول؛ سرزمین های اسلامی.
۱۹۳۰-۱۹۳۰	جنگ جهانی اول؛ سرزمین های اسلامی.	۱۹۳۴	ابن سعود زمام امور عربستان را به دست می گیرد.
۱۹۳۴	هندوستان و پاکستان از یکدیگر جدا و هر کدام به کشوری مستقل تبدیل می شوند.	۱۹۴۷	اسرائیل بنیان نهاده می شود؛ در واکنش اتحادیه عرب تشکیل می شود.
۱۹۴۸	روزه شکست می دهد.	۱۹۶۷	انقلاب اسلامی در ایران به پیروزی می رسد.
۱۹۸۰-۱۹۸۸	جنگ ایران و عراق.	۱۹۹۱	جنگ خلیج فارس آغاز می شود.

پیشگفتار

الله اکبر!

الله اکبر! (خدا بزرگ‌ترین است!) این دو واژه ساده عربی که معنای چند لایه معنوی دارند، مسیر تاریخ را به طرز چشمگیری تغییر دادند. آن‌ها همچنین جوهره اصلی دینی را تشکیل دادند که امروزه از سریع‌ترین رشد در روی زمین برخوردار است: اسلام.

اسلام مانند یهودیت و مسیحیت در خاورمیانه ظهور کرد و از میان این سه دین بزرگ از همه جوان‌تر است. اصول اعتقادی آن ساده و روشن است: تنها یک خدا (الله) وجود دارد؛ و محمد [ص] آخرین پیامبر از سلسله طویل پیامبران برگزیده خدا برای ابلاغ حقایق بود. اسلام به پیروانش یک رشته عقاید دینی، یک نظام تشخیص نیکی و بدی و یک مجموعه قواعد رفتاری برای زندگی ارائه می‌کند. قواعد و احکامی که «صراط مستقیم» را تشکیل می‌دهند در قرآن کتاب مقدس مسلمانان که از جانب خداوند بر پیامبرش محمد [ص] نازل شده، آمده است.

اما اسلام، از زمانی که نخستین آیات خداوند بر محمد [ص] نازل شد، طی قرن‌ها به چیزی بیش از یک دین بزرگ جهانی تبدیل شد؛ این دین به یک نیروی قدرتمند قانونی، حکومتی، اجتماعی، اقتصادی، و فرهنگی تبدیل شده که صدها میلیون نفر از ساکنان سرزمین‌های متعدد و گسترده را متحد می‌سازد. اسلام، که هم با کلام و هم با شمشیر گسترش یافت، به سرعت به شالوده امپراتوری پهناور، پیچیده، و قدرتمندی تبدیل شد که از ساحل اقیانوس اطلس در شمال آفریقا تا چین و هند گسترش داشت. هیچ قلمرو دیگری بیش از اسلام چنین آمیزه‌گونه‌گونی از انواع اقوام، نژادها، و زبان‌ها را در بر نگرفته است. حتی امپراتوری روم در اوج خود در مقایسه با گستره اقتدار مسلمانان رنگ می‌باخت. تاریخدان ویلیام مک‌نیل می‌نویسد:

هیچ‌گاه پیش یا پس از آن پیامبری چنین موفقیت سریعی کسب نکرده است؛ و حاصل کار هیچ مردی مسیر تاریخ جهان را چنین سریع و بنیادی تغییر نداده است. محمد با تکیه بر